

แลกเปลี่ยนประสบการณ์

กุญแจแห่งความสำเร็จและความท้าทายในการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ"

เรวดี ประเสริฐเจริญสุข

มูลนิธิเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน นำเสนอในเวทีโครงการ CEPF

๔-๕ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๕๘ ณ โรงแรมโพรวินส์ สุขุมวิท 26

ระบบนิเวศ

ทรัพยากรธรรมชาติ

ความรู้ในเรื่องที่ทำเชื่อมโยงกับความ
จำเป็นของประเด็นที่จะทำโครงการ

- เศรษฐกิจ/สังคมของผู้ใช้
- ข้อตกลงอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ (Convention on Biological Diversity: CBD)
- อนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดพันธุ์สัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora: CITES)
- การประมงที่รับผิดชอบ
- ฯลฯ

การดำเนินงานด้านการ
อนุรักษ์ความ
หลากหลายทางชีวภาพ

มติในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ พันธุ์พืช

ธรรมาภิบาลการบริหารจัดการ ทรัพยากรชีวภาพ

- กฎหมาย
- นโยบาย
- มาตรการ
- กลไกการบริหารจัดการ
- แผนงาน
- บุคคลากรการทำงาน
- กลุ่มพาคีต่างๆที่เกี่ยวข้อง
- รูปธรรมการทำงานร่วมกับภาคี

การดำเนินงานด้านการ
อนุรักษ์ความ
หลากหลายทางชีวภาพ

การอนุรักษ์ ความหลากหลายทางชีวภาพ

ความหลากหลาย ความอุดมสมบูรณ์ของ

ทรัพยากร

ความมั่นคงวิถีชีวิต/อาชีพ

ประมง

ระบบการบริหารจัดการ

ประมงที่ยั่งยืนบนฐานระบบนิเวศ

ความเชื่อ หลักคิด

- การบริหารการจัดการประมงและความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากร ต้องการการบูรณาการความร่วมมือจากพหุภาคี ไม่สามารถดำเนินการโดยลำพัง แยกส่วน
- การบริหารจัดการทรัพยากรทั้งการอนุรักษ์ฟื้นฟู การใช้ทรัพยากร ขึ้นกับระบบนิเวศ บนฐานข้อมูล ความรู้ร่วมของทั้งนักวิชาการ และภูมิปัญญาชาวบ้าน
- ชาวประมง การประมงเป็นฐานอาชีพ วิถีชีวิต รักและรักษาทรัพยากรเพราะความเสื่อมโทรมทรัพยากรเป็นความเสี่ยงในอาหาร รายได้ สุขภาพ สวัสดิการ ความล้มสลายและความมั่นคงของครอบครัวและชุมชน

ความเชื่อ หลักคิด

- ความร่วมมือพหุภาคี การมีเป้าหมายร่วมเป็นพื้นฐานของความสำเร็จ
- การสื่อสาร แลกเปลี่ยน การมีส่วนร่วมที่มีความหมายเป็นรากฐานของการสร้างความเข้าใจ การกำหนดมาตรการการใช้และการอนุรักษ์ ฟื้นฟู
- ธรรมชาติของการบริหารจัดการจัดการนำสู่การสร้างข้อตกลงที่สอดคล้องกับปัญหา และส่งผลในทางปฏิบัติจริง
- จิตสำนึก ความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น การเข้าถึงข้อมูล การมีส่วนร่วมหญิงชาย รูปธรรมปฏิบัติการ สร้างความเชื่อมั่นและก่อให้เกิดความยั่งยืน

กระบวนการและ งานที่ขับเคลื่อน

- ศึกษาชุมชน สร้างความเข้าใจ
- สร้างความร่วมมือทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ
- ประเด็นสำคัญร่วมของชุมชน
- ข้อตกลงร่วมในเป้าหมายการทำงาน
- พัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการประมงและ
ทรัพยากร

กระบวนการ และงานที่ ขับเคลื่อน

- การพัฒนาศักยภาพ สร้างความตระหนัก
ร่วมหนุนเสริมชุมชนในการอนุรักษ์ฟื้นฟู
ทรัพยากร
- ร่วมตกลงกติกาท้องถิ่น
- การเชื่อมโยงรูปธรรมการปฏิบัติสู่การ
รับรองในท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กระบวนการ และงานที่ ขับเคลื่อน

- การสื่อสาร สร้างการเรียนรู้และความร่วมมือ
สาธารณะ
- การศึกษาเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลง
ทรัพยากร
- ความมั่นคงด้านอาหาร อาชีพ และความยั่งยืน
ทรัพยากร
- สร้างหลักประกันการยกระดับความเท่าเทียม
เสมอภาคของเพศและวัยที่แตกต่าง

ความสำเร็จ

การดำเนินงานด้านการ
อนุรักษ์ความ
หลากหลายทางชีวภาพ

ผลที่เกิดขึ้นผลกระทบที่
สัมผัสได้
ที่เป็นรูปธรรมและที่เป็น
นามธรรม

ผลที่เกิดขึ้น/
ผลกระทบที่เป็น
รูปธรรม
และนามธรรม

ผลที่เกิดขึ้น/ผลกระทบที่
สัมผัสได้ ที่เป็นรูปธรรม

ประเด็นสำคัญ

????

- มีการจัดทำ/ ปรับปรุงขอบเขตพื้นที่อนุรักษ์ที่ได้มีการปรับปรุงยอมรับ และเห็นชอบร่วมกันของทั้งชาวบ้านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- มีกฎกติกาที่รับรู้ยอมรับและมีการปฏิบัติตามนั้นทั้งในด้านการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ กำหนดในระบบท้องถิ่น ระบบการบริหารจัดการที่เป็นทางการ
- ความรู้สึกรับรู้เป็นเจ้าของของทุกภาคีที่เกี่ยวข้อง
- มีกลไกการทำงานและการติดตามตรวจสอบ
- การยกระดับองค์ประกอบในการบริหารจัดการจากบนลงล่างสู่ความร่วมมือพหุภาคี
- ความร่วมมือหญิงชาย การมีส่วนร่วมอย่างมีความหมายของผู้หญิง

แลกเปลี่ยนจากจาก ประสบการณ์

ผลที่เกิดขึ้น/
ผลกระทบที่สัมผัส
ได้ ที่เป็นรูปธรรม

- ระบบฐานของมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารงานประมงและ
ทรัพยากร
- บูรณาการความร่วมมือพหุภาคีในการบริหารการจัดการอ่าวตราด
- การกำหนดกฎกติกาการประมงและเขตอนุรักษ์ที่เห็นชอบ
ร่วมกันทั้งระดับหมู่บ้านและท้องถิ่น รับรองเห็นชอบกล้ากที่
เกี่ยวข้อง
- การเลิกใช้เครื่องมือที่ทำลายล้าง/การปรับเปลี่ยนเครื่องมือในการ
ทำการประมงทั้งในด้านจำนวนและขนาด
- ผู้หญิง/คนชายขอบเปราะบางการเข้าถึง การเข้าร่วม /จำนวน
บทบาท รูปธรรมผลประโยชน์
- เครือข่ายชุมชน บทบาทผู้หญิง เยาวชน ร่วมรักษาอนุรักษ์ฟื้นฟู
ทรัพยากร

แลกเปลี่ยนจากจาก
ประสบการณ์
ผลที่เกิดขึ้นผลกระทบ
ที่สัมผัสได้ที่เป็น
นามธรรม

เช่น

- ความรู้สึกเป็นเจ้าของ ความภูมิใจที่ได้มีโอกาส
ร่วมสร้าง การนำเสนอ การแสดงออก การ
อธิบายของชุมชน
- ความเป็นธรรมของคนชายขอบเปราะบาง การ
ลดลงของความขัดแย้ง
- ทักษะที่ดีต่อกันและกันในภาคที่เกี่ยวข้อง

ผลกระทบ และผลที่ เกิดขึ้นตามมา

- มีการกำหนดเขตอนุรักษ์ทั้งที่เข้มข้นและผ่อนปรนที่ยอมรับกันได้
- อัตราการรอดของสัตว์หายาก/การขยายพันธุ์
- การเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นของทรัพยากรคุณภาพและจำนวน
- แผนที่แนวเขตร่วมของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง(**one map**)
- การลดการลงแรง/ค่าใช้จ่ายในการทำการประมง มีผลผลิตที่เพิ่มขึ้นและคุณภาพผลผลิต ความมั่นคงอาหารรายได้และสวัสดิภาพและสวัสดิการครอบครัวคนชายขอบและเปราะบาง

ผลกระทบ และผลที่ เกิดขึ้นตามมา

- การยกระดับการยอมรับ บทบาทและสถานะภาพของผู้หญิง
- นโยบายและการจัดสรรงบประมาณของท้องถิ่น
- การบริหารการประมงและการจัดการทรัพยากรบนฐานระบบนิเวศเป็นตัวอย่างได้ สู่การเปลี่ยนแปลงในพื้นที่อื่นๆ และกำหนดเป็นนโยบาย
- การยกระดับความเท่าเทียมเสมอภาคและความเป็นธรรม
- ธรรมเนียมการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

โครงการ CEPF

- นำเสนอบริบทภาพกว้าง
- ตัดตอนช่วงการดำเนินการ ในกระบวนการทำงานทำเป็นโครงการฯ
- แสดงเหตุและผลความสำคัญ และเจาะจงประเด็นเรื่องที่จะดำเนินเป็นโครงการ
- สื่อสารอย่างเป็นเหตุและผลให้คนอื่นเข้าใจ
- แสดงการลงแรงและผลรับที่ชัดเจน

โครงการขนาดเล็ก

ยีนดี แตกเปลี่ยน

